

СИЛАБУС КУРСУ
**«Техніки роботи з метафорично асоціативними картками
у роботі практичного психолога»**
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності «Психологія» (ОПП«Практична психологія»,
ОПП «Експериментальна практична психологія»)
педагогічного факультету

Назва курсу	Техніки роботи з метафорично асоціативними картками у роботі практичного психолога
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх , аудиторія 10-5 Середа 14.00
Контактна інформація щодо викладача	Зінько Оксана Миколаївна o.m.zatvornyuk@npu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди з 10.00 до 12.00
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Психологічне консультування».
Мета та завдання курсу	Метою опанування даної дисципліни є теоретико-практичне ознайомлення студентів з техніками у роботі для надання психологічної допомоги особистості. Основними завданнями вивчення даної дисципліни є: <ul style="list-style-type: none"> • переваги та особливості використання метафорично асоціативних карток ; • ознайомити з особливостями використання метафорично асоціативними картками; • практично продемонструвати дію метафорично асоціативних карток у роботі психолога
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції».
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс складається з двох модулів. У змісті першого модуля <i>Теоретичні засади використання метафорично асоціативних карток</i> висвітлюються основні поняття метафорично асоціативних карток. Принципи та правила роботи з МАК. Вікові особливості використання МАК. У змісті другого модуля <i>«Напрями використання метафорично асоціативних карток в роботі психолога»</i> висвітлюються особливості метафорично асоціативні картки в роботі з дітьми. Використання МАК з дітьми у індивідуальній та груповій роботі. Метафорично асоціативні картки в роботі з жінками. Метафорично асоціативні картки в роботі із страхами. Метафорично асоціативні картки в роботі з групами. Метафорично асоціативні картки в роботі зі специфічними проблемами.

Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Опанування курсом дає можливість оволодіти знаннями для спеціалістів у сфері психології, які допоможуть у практичній діяльності і дозволяє набути студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки.
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна « Техніки роботи з метафорично асоціативними картками у роботі практичного психолога » є вибірковою.
На які питання відповідь курсу і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець навчається орієнтуватися в різноманітті метафорично асоціативних карток; аналізувати та інтерпретувати арт-терапевтичний матеріал метафорично асоціативних карток; підбирати комплекс метафорично асоціативних карток для діагностики та ефективного розвитку, корекції та терапії. створювати власні метафорично асоціативні картки та техніки; розробляти авторські арт-терапевтичні тренінги з використанням метафорично асоціативних карток.
Очікувані результати навчання	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p> <p>СК11. Здатність будувати різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігromodelювання, технології психоконсультації, психокорекційні технології, технології розвитку аутокомпетентності.</p> <p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПР2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p>ПР14. Здатність будувати (розробляти): різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігromodelювання, технології психоконсультації, психокорекційні технології.</p> <p>ПР15. Здатність демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань та усвідомлювати психофізіологічні засади розвитку особистості, зокрема, становлення творчої особистості.</p> <p>ПР16. Здатність до рефлексії у професійній діяльності, адекватного оцінювання власних досягнень та недоліків у професійній сфері.</p>
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікрОВикладання, інверсії, емпатії, інциденту, конкретної професійної ситуації Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
Перелік основних	Практичне заняття 1. «МАК: знайомимосЯ ґрунтовно». <i>Основи роботи з МАК. Знайомство з метафоричними асоціативними картами (МАК).</i>

<p>практичних завдань</p>	<p>Правила і принципи роботи з МАК, їх переваги і обмеження. Класифікація колод. Базові колоди. Як вибрати колоду? Індивідуальна і групова робота. Використання МАК для дозвілля і допомоги своїм близьким.</p> <p>«Структура сесії на базі МАК від А до Я. Базові техніки». Способи пошуку теми для роботи на сесії. Робота без запиту і робота з конкретним запитом. Як перетворити скаргу клієнта в запит? Ключові запитання при роботі з МАК. Базові техніки та схеми роботи з різними колодами. <i>МАК-практикум.</i></p> <p>Практичне заняття 2. «Створи себе сам». <i>МАК в роботі з самими собою, їх використання для самодослідження і самотворення. Трикутник «Емоції – думки – тілесні реакції». Техніка глибинного самоаналізу. Техніки роботи з субособистостями і соціальними ролями. Алгоритм самодопомоги з МАК.</i> <i>«Мозок може все!».</i> МАК в роботі з переконаннями, внутрішніми настановами. Про спосіб думати і сприймати світ так, щоб почуватися благополучною людиною. Життєві сценарії: дослідження за допомогою МАК. <i>МАК-практикум.</i></p> <p>Практичне заняття 3. «Рух до омріяного». Знайомство з відомими моделями коучингу у поєднанні з МАК. Коучинг як мистецтво легко рухатися до своїх цілей. Чого насправді Я хочу і як цього досягнути? Алгоритм коучингової бесіди. Формулювати запитання і слухати – важливі уміння при роботі з МАК. «Мрія – ціль – результат». Колесо життєвого балансу. Дослідження сфер життя та життєвих цілей. Піраміда Р. Ділтса в коучингу. Техніки пошуку внутрішніх та зовнішніх ресурсів (час, енергія, здібності тощо) для підвищення самоефективності в досягненні бажаного. Техніка «10 запитань для самокоучингу». <i>МАК-практикум.</i></p> <p>Практичне заняття 4. «Емоції: перешкода чи ресурс?» МАК як інструмент в роботі з емоціями. Якщо я не управляю собою, тоді хто? Гнів, страх, образа, вина, сум, сором та ін. Колесо емоцій. Як можна потрапити в замкнуте коло негативних емоцій і як з нього вийти? Негативний осад. Як від нього звільнитися? Використання МАК для підтримки ресурсного емоційного стану. <i>МАК-практикум.</i></p> <p>Практичне заняття 5. «Розмаїття розкладів МАК для різних сфер життя» (опрацювання тем на вибір учасників курсу). «Алхімія стосунків». МАК як інструмент роботи зі стосунками (парними, подружніми, дитячо-батьківськими тощо. Психологічні кордони особистості. «Мости чи фортеці. Що важливіше?». Схеми МАК для усвідомлення і пошуку шляхів вирішення емоційно-напружених комунікативних ситуацій. Трикутник Карпмана в стосунках: переслідувач – жертва – рятівник. «МАК – сам собі доктор». Психосоматичний аспект в роботі з МАК. Взаємозв'язок емоцій і симптомів в тілі. Робота зі снами. Можливості використання МАК для роботи зі снами. «Танго з грошима». Взаємини з грошима. Опрацювання фінансових задач.</p>
----------------------------------	---

	<p>«Я і моя робота, кар'єра, досягнення». Дослідження за допомогою МАК і планування змін.</p> <p>«Драйв» змін. Стабільність чи зміни. Що краще? Техніки з МАК для вирішення життєвих завдань. Модель Н. Пезешкіана у поєднанні з МАК. <i>МАК-практикум</i>.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Секрети внутрішньої гармонії / автор-укладач Л. В. Туріщева // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 14. – С. 20-2–20-5 [вкладка]. 2. Бернацька, О. Виховання самостійної особистості засобами філіо-арт-терапії / О. Бернацька // Психолог. Шкільний світ. – 2010. – № 16. – С. 3–7. 3. Белогурова, М. Арт-терапевтичний супровід дошкільників / Марина Белогурова // Психолог дошкілля. – 2013. – № 4. – С. 1–16. 4. Бреусенко-Кузнецов, О. Застосування казки в контексті групової арт-терапії / О. Бреусенко-Кузнецов // Психолог. Шкільний світ. – 2005. – № 39. – С. 15–20. 5. Власюк, М. Арт-терапія : лікування мистецтвом / М. Власюк // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2008. – № 7/8. – С. 90. 6. Вознесенська, О. Арт-терапії сім'ї / О. Вознесенська // Психолог. Шкільний світ. – 2005. – № 39. – С. 9–14. 7. Вознесенська, О. Особливості арт-терапії як методу / О. Вознесенська // Психолог. Шкільний світ. – 2005. – № 39. – С. 5–8. 8. Вознесенська, О. Простір арт-терапії: можливості й перспективи : Друга міждисциплінарна науково-практична конференція / О. Вознесенська // Психолог. Шкільний світ. – 2005. – № 39. – С. 2–4. 9. Вознесенська, О. Шляхом арт-терапії у пошуках натхнення / Ольга Вознесенська // Психолог. – 2011. – № 17. – С. 3–5. 11. Вознесенська, О. Арт-терапевтична майстерність : радість й розвиток для всієї сім'ї / О. Вознесенська, М. Сидоркіна // Психолог. Шкільний світ. – 2008. – № 1. – С. 24–26. 12. Волошина, М. Арт-терапія у роботі зі студентами в період адаптації до навчання / Марія Волошина // Психолог. Шкільний світ. – 2013. – № 13/14. – С. 107–112. 13. Галамейко, Н. Мелодія душі : арт-терапевтичний клуб для педагогів ДНЗ / Наталія Галамейко // Психолог дошкілля. – 2014. – № 2. – С. 18–21. – Бібліогр. в кінці ст. 14. Галіцина, Л. Корекція страхів : [цикл занять методами арт-терапії] / Людмила Галіцина // Психолог. – 2015. – № 17/18. – С. 60–68. – Бібліогр. в кінці ст.

15. Галіцина, Л. Методика «Витинанка «Дерево»: відчуй силу роду : [арт-терапія] / Людмила Галіцина // Психолог. Шкільний світ. – 2011. – № 32. – С. 25–29.
16. Горбова, С. А. Музикотерапія. Досвід чи інновація? / С. А. Горбова // Логопед. – 2012. – № 12. – С. 10–13.
17. Грищенко, Н. Досвід використання арт-терапії у роботі з дітьми-жертвами домашнього насильства / Наталія Грищенко // Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 квіт. 2014 р. / ТНПУ ; [за заг. ред. О. Кікінежді]. – Тернопіль : [Стереарт], 2014. – С. 528–531. – Бібліогр. в кінці ст.
18. Деркач, О. Арт-терапія на допомогу школі / О. Деркач // Мистецтво та освіта. – 2010. – № 2. – С. 25–28.
19. Деркач, О. Є. Впровадження елементів музичної терапії в навчальний процес підготовки майбутніх учителів початкових класів / О. Є. Деркач, М. Вацьо // Рідна школа. – 2005. – № 12. – С. 54–56.
20. Дмитрієва, Л. Арт-терапія в роботі практичного психолога : [в дошкільному дитячому закладі] / Людмила Дмитрієва // Психолог дошкілля. – 2014. – № 8. – С. 31–41.
21. Дутчак, У. Арт-терапія як засіб естетичного виховання підлітків / У. Дутчак // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка / редкол.: А. Вихрущ, В. Кравець, В. Мадзігон [та ін.] – Тернопіль : ТНПУ, 2006. – № 5. – С. 134–139.
22. Животенко, Л. Арт-терапія : популярні методи в роботі психолога / Леся Животенко // Психолог дошкілля. – 2016. – № 1. – С. 26–27.
23. Животенко, Л. Арт-терапія як інноваційна технологія у позашкільному навчальному закладі / Леся Животенко // Психолог дошкілля. – 2016. – № 1. – С. 4–8.
24. Животенко, Л. Я – скарб : авторська арт-терапевтична методика / Леся Животенко // Психолог дошкілля. – 2016. – № 1. – С. 28–30.
25. Журавлева, М. А. Арт-терапия как средство преодоления тревожности у подростков / М. А. Журавлева // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. – № 8. – С. 28–30.
26. Заболотна, Н. Арт-терапія у психологічному супроводі дітей, що зазнали насильства / Наталія Заболотна // Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 квіт. 2014 р. / ТНПУ ; [за заг. ред. О. Кікінежді]. – Тернопіль : [Стереарт], 2014. – С. 538–540. – Бібліогр. в кінці ст.
27. Зборюк, Т. П. Арт-терапевтичні технології у психокорекційній практиці / Т. П. Зборюк // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2010. – № 4. – С. 23–31.

28. Злочевська, Л. С. Арт-терапія у професійному самовизначенні учнівської молоді / Л. С. Злочевська // Професійно-технічна освіта. – 2013. – № 1. – С. 46–49.
29. Іванюк, Н. «Кольорові казки» лікують, розвивають, розважають : [кольоротерапія] / Наталя Іванюк // Дошкільне виховання. – 2012. – № 2. – С. 16–17.
30. Кваша, Т. Ми до тебе, казко, в гості завітали : розвивальне заняття з використанням арт-терапії / Тетяна Кваша // Психолог дошкілля. – 2014. – № 5. – С. 36–38.
31. Кондрицька, О. І. До проблеми особистісно-орієнтованого виховання дитини засобами арт-терапії / О. І. Кондрицька // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. – 2004. – Вип. 12. – С. 41–46.
32. Краснікова, Н. І. Казка та малюнок у житті дитини / Н. І. Краснікова // Психологічна газета. – 2006. – № 20. – С. 13–14.
33. Куб'як, Н. Арт-терапія як засіб реабілітації дітей та підлітків, які постраждали від насильства / Наталія Куб'як // Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 квіт. 2014 р. / ТНПУ ; [за заг. ред. О. Кікінежді]. – Тернопіль : [Стереарт], 2014. – С. 556–558. – Бібліогр. в кінці ст.
34. Куртішова, І. Арт-терапія для дітей : майстер-клас для педагогів / Інга Куртішова // Психолог дошкілля. – 2015. – № 7. – С. 24–26.
35. Михайлова, І. В. Особливості використання методів арт-терапії в психокорекції турботи про себе в ранній юності / І. В. Михайлова // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. – № 7. – С. 40–43.
36. Оденцова, В. М. Використання символ-драми й арт-терапії в коригувальній роботі з подолання дитячих страхів у консультативній практиці / В. М. Оденцова // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2011. – № 4. – С. 8–17. – Бібліогр. в кінці ст.
37. Оденцова, В. М. Використання символ-драми й арт-терапії у подоланні дитячих страхів / В. М. Оденцова // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2010. – № 4. – С. 13–22.
38. Осадчук, Л. «Швидка допомога» : мистецтво оригамі / Л. Осадчук // Психолог. Шкільний світ. – 2005. – № 41. – С. 28–30.
39. Осадчук, Л. Спосіб життя оригамі. Оригамі в педагогіці й арт-терапії / Л. Осадчук // Психолог. – 2007. – № 18/19. – С. 39–43.

40. Павленко, Л. П. Казки і поезії у житті дитини або джерела дитячої творчості і саморозвитку особистості / Л. П. Павленко // Бібліотечка вчителя початкової школи. – 2006. – № 1. – С. 1–9.
41. Підлипна, Л. В. Психотерапія мистецтвом : програма з основ арт-терапії / Л. В. Підлипна // Психологічна газета. – 2008. – № 5. – С. 10–32.
42. Підлипна, Л. В. Психотерапія мистецтвом : програма з основ арт-терапії / Л. В. Підлипна // Психологічна газета. – 2008. – № 6. – С. 3–15. – Закінч. Поч.: № 5.
43. Полозюк, Ю. Застосування технік фототерапії в діяльності психолога / Юлія Полозюк // Психолог. – 2014. – № 23. – С. 21–23.
44. Полякова, Н. Корекція емоційно-поведінкових розладів засобами музичної терапії / Н. Полякова // Психолог. Шкільний світ. – 2005. – № 39. – С. 27–31.
45. Рибак, О. Арт-терапія в роботі з розумово відсталими дітьми / Ольга Рибак, Євгенія Пархомчук, Тетяна Шлапацька // Дефектолог. – 2015. – № 4. – С. 7–9. – Бібліогр. в кінці ст.
46. Скнар, О. Арт-терапевтична техніка «колаж» у роботі психолога / О. Скнар // Психолог. Шкільний світ. – 2009. – № 9. – С. 12–14.
47. Скорченко, Ю. Арт-терапія – профілактика емоційних і психологічних негараздів / Ю. Скорченко // Мистецтво та освіта. – 2006. – № 1. – С. 62–63.
48. Сорока, О. В. Арт-терапія як засіб корекції важковиховуваності молодших школярів-вихованців притулку для неповнолітніх / О. В. Сорока // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка / гол. ред. Г. Терещук ; редкол.: Л. Вознюк,
49. В. Кравець, В. Мадзігон [та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ, 2011. – № 4. – С. 177–183. – Бібліогр. в кінці ст.
50. Старикова, С. Арт-терапевтические методы в школе / С. Старикова // Социальная педагогика. – 2008. – № 1. – С. 77–82.
51. Старовойтов, А. В. Содержательные и процессуальные особенности арт-терапии / А. В. Старовойтов // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 5. – С. 70–72.
52. Стреж, Л. Техніка «мандала» : [техніка з трансперсонального напряму арт-терапії] / Людмила Стреж // Психолог дошкілля. – 2013. – № 1. – С. 18–21.
53. Субботіна, В. Родзинки техніки «ошибана» : флористика / Валентина Субботіна // Квіти України. – 2013. – № 2. – С. 28–31.
54. Терлецька, Л. Г. Арт-терапія як метод дослідження творчого аспекту психічного здоров'я особистості / Л. Г. Терлецька // Психологічна газета. – 2006. – № 1. – С. 3–14.

	<p>55. Черкашина, Д. Кольорові емоції : використання елементів арт-терапії в роботі практичного психолога ДНЗ / Діана Черкашина // Психолог дошкілля. – 2014. – № 5. – С. 23–31.</p> <p>56. Чернявська, О. Сприйняття кольору дітьми / О. Чернявська // Психолог. Шкільний світ. – 2007. – № 17. – С. 25–27.</p> <p>57. Шестопалова, К. М. Використання методів арт-терапії в роботі з інтимно-особистісними проблемами юнаків / К. М. Шестопалова // Світ виховання. – 2010. – № 1. – С. 28–30.</p> <p>58. Шестопалова, О. П. Художня творчість та арт-терапія в роботі експериментального навчального закладу / О. П. Шестопалова // Світ виховання. – 2010. – № 1. – С. 10–16.</p> <p>59. Шидлюх, С. Аналіз зарубіжного досвіду використання арт-терапії у корекційній роботі з дітьми-жертвами насилля / Сюзанна Шидлюх // Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 квіт. 2014 р. / ТНПУ ; [за заг. ред. О. Кікінежді]. – Тернопіль : [Стереарт], 2014. – С. 129–132. – Бібліогр. в кінці ст.</p> <p>60. Шитікова, М. Пластилінові етюди : [арт-терапія] / Марина Шитікова // Психолог. Шкільний світ. – 2013. – № 3. – С. 52–53.</p> <p>61. Юрків, Я. Арт-терапевтичні методики як засіб реабілітації розумово відсталих дітей / Я. Юрків // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 2. – С. 59–65.</p> <p>62. Якубовська, Н. Корекція страхів : арт-терапевтичні методики для дітей 5–10 років / Н. Якубовська // Психолог. Шкільний світ. – 2010. – № 43. – С. 17–26.</p> <p>63. Янчишин, В. Н. Інтуїційне музиціювання – цікавий напрям арт-терапії / В. Н. Янчишин // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 12. – С. 6–12.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані</p>

	дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.			
Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру			
	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	8	5	40
	ІНДЗ	30	1	30
	Модульна контрольна робота	15	2	30
	максимальна кількість балів 100			
	Форма підсумкового контролю успішності – залік.			
Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських (практичних) занять				